

Saksansvarlig: Frank Arntsen
Saksbehandler: Lindis Burheim

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor

Om: Campusprosjekt i nye NTNU – orientering om prosjekt og videre organisering.

Formål med saken

Formålet med denne saken er å gi styret en orientering om de ulike prosjektene som er i gang i Ålesund, Gjøvik og i Trondheim. I tillegg vil Rektor orientere om hvordan en vurderer å organisere arbeidet med denne campusutviklingen i det nye NTNU.

Innledning

Campusutvikling er langt mer enn en byggesak for NTNU. Det handler om hvordan campusutvikling kan bidra til å videreutvikle nye NTNU som et attraktivt universitet. Gjennom utvikling av campus kan vi skape en infrastruktur for forskning, utdanning, formidling og nyskaping som gjør det mulig for NTNU å nå målet om å være et attraktivt, internasjonalt fremragende universitet. Nye NTNU har mange ulike campusprosjekt på gang.

Campusprosjektene

Norsk Maritimt Kompetansesenter del 2 (NMK2) campus Ålesund

Høgskolen i Ålesund har over tid hatt en sterk og vedvarende vekst i antall studenter, ansatte og kursdeltagere. Fusjonen med NTNU forsterker denne veksten, og gjør at det er behov for nye arealer til undervisning, forskning og ekstern virksomhet. Høgskolen har med bakgrunn i dette forhandlet fram en leieavtale med utbyggingsselskapet NMK2 Eiendom AS om leie av ca 2200 kvm i deres planlagte bygg. Bygget planlegges med broforbindelse til NMK1 som grenser til campus NTNU Ålesund. Bygget er planlagt med 15 000 kvm.

Planen er å flytte den nautiske virksomheten ved Avdeling for maritime operasjoner (AMO) med tilhørende fagmiljø og simulatorer til NMK2. Inkludert i dette er den maritime kursvirksomheten som skjer i HiÅ og MOAS (Høgskolen i Ålesund Maritime Operasjoner AS) sin regi. MOAS er 100% eid av HiÅ. Det legges opp til å bygge et samlet og integrert miljø som huser både nautisk utdanning, tilknyttet forskningsaktivitet og den maritime kursvirksomheten. Lokaliseringen gir en sterkere integrering med andre bedrifter og virksomheter innen samme sektor som i dag har lokaler i NMK1. Bygget er under planlegging og en forutsetter byggestart november 2015 og at det blir klart til

semesterstart høsten 2017. Det er forutsatt at de økte leiekostnadene dekkes av det aktuelle fagmiljøet.

Nybygg campus Gjøvik

Planlegging av nytt bygg for Høgskolen i Gjøvik har pågått i flere år. Bygget er nødvendig for å sikre gode arbeidsforhold for studenter og ansatte. Prosjektet har som mål å bidra til at høgskolen blir:

- en anerkjent utdanningsinstitusjon og attraktiv samarbeidspartner for samfunns- og arbeidsliv,
- en internasjonalt anerkjent aktør på informasjonssikkerhet og medieteknologi og
- en nasjonalt anerkjent aktør innen innovasjon i omsorgsfeltet, universell utforming og bærekraftig teknologi og ledelse av teknologibedrifter og en attraktiv NTNU campus.

Bygget skal lokaliseres på dagens campusområde. Statsbygg er byggherre og det finansieres via kulantordningen. Det betyr at det ikke er behov for bevilgning via Statsbudsjettet. Bygget planlegges med 5000 kvm, hovedsakelig med undervisningsrom og arealer til kontorer for administrasjon og faglærere. Kontorløsninger og arbeidsformer som sikrer tverrfaglighet vil være viktig. Arealene skal være egnet for alle avdelinger ved HiG. I tillegg planlegges det med verkstedhaller og laboratorier. Det er videre ønskelig med et samarbeid ved gjennomføring av prosjektet mellom Statsbygg og undervisning/forskning ved høgskolen innen sammenfallende fagområder.

Prosess med valg av entreprenør er i ferd med å bli avsluttet. Før byggearbeidene kan starte, må endelig godkjenning av prosjektet gis av Kunnskapsdepartementet. Byggearbeidene er forutsatt å starte våren 2016. Planen er at nybygget skal være klart til bruk høstsemesteret 2017. De økte leiekostnadene er forutsatt å dekkes via økt aktivitet ved det aktuelle fagmiljøet.

Nybygg Campus Klavskinnset og Øya (HiST) genrelt.

Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST) har hatt som mål å samle sin virksomhet i aksene Kalvskinnset og Elgeseter. Dette ut fra faglige tverrfaglige merverdier. Alle campusprosjektene ved HiST skal bidra til å realisere dette målet.

Lærer- og tolkeutdanningen på Kalvskinnset i Trondheim

Prosjektet består av en kombinasjon av nybygg og ombygging slik at lærer- og tolkeutdanningen ved HiST kan flytte fra Rotvoll til Kalvskinnset der teknologifagene er lokalisert i dag. I tillegg til å realisere målet om samling av høgskolen skal også prosjektet bidra til samarbeid og gjensidig styrking av teknologi- informatikk og pedagogiskmiljøene. Dette er i tråd med Kunnskapsdepartementets forventninger om styrking av realfagene og samfunnets behov for ingeniører og lærere. I prosjektet er det tatt høyde for den 5-årige mastersatsningen.

Samlokaliseringen skal også bidra til en kostnadseffektivisering av høgskolens faglige og administrative virksomhet. Flytting av lærer- og tolkeutdanningen innebærer et kvalitativt løft ved å flytte til lokaler spesielt tilrettelagt for undervisnings- og forskningsvirksomhet, men samtidig stor grad av generelle løsninger. Det legges til rette for ny teknologi ved både undervisningsform og tilrettelegging av kontorarbeidsplassene. Bygget skal inneholde læringsarealer for studentene og ansatte ved Kalvskinnset.

Prosjektet omfatter ca 14 500 kvm nybygg og rehabilitering. Byggherre er E C Dahls Eiendom AS som det er inngått en 15 årig leieavtale med. Byggearbeidene er startet og en planlegger innflytting i desember 2017. Det er en forventning om 75-90 % kompensasjon for netto husleieøkning gjennom økt bevilgning.

Teknologibygget

Nytt teknologibygget på Kalvskinnset er nå under bygging etter en uvanlig lang planprosess. Bygget ligger rett over gaten for E C Dahls kvartalet. Nybygget skal bidra til en samling av teknologifagene ved HiST ved at matteknologi kan flytte fra Tunga. I tillegg bidrar det til at ansatte ved informatikk,

hovedadministrasjonen og kjemi/materialteknologi kan flytte fra E C Dahls kvartalet slik at dette frigis for lærer- og tolkeutdanningen. I tillegg til areal for ansatte vil bygget inneholde moderne undervisningsarealer og en rekke spesialrom og laboratorier som vil styrke den eksperimentelle delen av utdanningen. Prosjektet viderefører tidligere teknologiske undervisningspiloter samt funksjonstilpassede arbeidsplasser.

Det legges opp til mest mulig generelle løsninger slik at arealene kan brukes av ulike fag- og utdanningsområder som igjen kan bidra til høy utnyttelsesgrad. Det nye bygget vil også inneholde en felles kantine med vrangleareal for hele campus Kalvskinnet som legger til rette for at studenter og ansatte skal møtes på tvers av fag og utdanninger. Prosjektet består av ca 15 000 kvm nybygg og 1000 kvm ombygging. Bygget skal stå ferdig i desember 2016. Det er også her en forventning om 75-90 % kompensasjon for husleieøkningene via økte bevilgninger.

Helse- og sosialfagene på Øya

Nytt bygg for Helse- og sosialfagene på Øya er under planlegging. Dette bygget skal legge til rette for at helse- og sosialfagene som i dag er lokalisert i et tidligere kontorbygg på Tunga, kan flytte til Øya og samles ved de øvrige helsefagene til NTNU og HiST. Tomt for dette formålet ble kjøpt av Statsbygg i 2009 på oppdrag av Kunnskapsdepartementet. Etter at det nå er bevilget midler til oppstart prosjektering har Kunnskapsdepartementet bedt Statsbygg starte planleggingen av nytt bygg frem til ferdig forprosjekt med følgende forutsetninger:

Prosjektet skal være på inntil 13 000 kvm. Arealeffektive løsninger skal legges til grunn. Det skal tas hensyn til at det skjer endringer i arbeids- og undervisningsformer. Arealene skal ha høy utnyttelsesgrad samtidig som det forventes at en undersøker muligheter for å bruke universitets- og høyskolearealer i nærliggende bygg på Øya. Sambruk av arealer skal bidra til bedre utnyttelse av arealer og legge til rette for samarbeid på tvers av fag. Det er viktig at nybygget legger til rette for gode synergier med lokalene som HiST og NTNU disponerer på Øya i dag. Nybygget må sees i sammenheng med utvikling av fremtidens campus for nye NTNU og må derfor utformes med tilstrekkelig generalitet og fleksibilitet.

Videre framdrift for prosjektet er avhengig av bevilgninger over Statsbudsjettet, men en forventer oppstart bygging tidligst i 2017. Det forutsettes også her kompensasjon for netto husleieøkning.

Ocean Space Center

Havromsvitenskap er et av de tematiske satsningsområdene ved NTNU.

Prosjektet Ocean Space Center er en utvidelse og oppgradering av det marintekniske senteret på Tyholt med en framtidsrettet utdannings- og forskningsinfrastruktur for NTNU og for MARINTEK/SINTEF. Dette vil gi grunnlag for at fagmiljøet også i fremtiden blir en viktig leverandør av kunnskap som bidrag til fortsatt verdiskapning fra havet og til bærekraftig utnyttning av havet. Kostnadene og kompleksiteten ved å flytte eksisterende infrastruktur gjør at det ikke er tenkt samlokalisert som del av den øvrige campusutviklingen i Trondheim.

Prosjektet har vært under utredning siden 2008. Det ble gjennomført en konseptvalgutredning (KVU) med utgangspunkt i flere ulike konsept i 2011. Dette arbeidet ble kvalitetssikret (KS1) av ekstern kvalitetssikrer (EKS) i 2012 og 2013. Etter dette ble det besluttet å gå videre med et alternativ D-flex i tillegg til et 0+ alternativ med kun lett renovering av anlegget. Alternativ D-flex ble foreslått av ekstern kvalitetssikrer i KS1-prosessen noe som betød at det ikke var tilsvarende utredet som de øvrige konseptene. Dette krevde en videre utredning og optimalisering av dette alternativet.

Hovedgrepet i D-Flex er et langt sjøgangs basseng som kan seksjoneres i følgende tre basseng: ett ca 150 meter langt sjøgangs basseng, et mini havlaboratorium for MARINTEK og et NTNU student-havlaboratorium. Bassengene seksjoneres ved hjelp av porter. Fleksible bunner gjør at en kan justere og tilpasse dybdene. I tillegg er det foreslått oppgradering av dagens havbasseng. NTNUs behov skal hovedsakelig dekkes i NTNU student-havlaboratorium i tillegg til en rekke mindre laboratorier. Ideen

med løsningen er at man kun unntaksvist har behov for et sjøgangslaboratorium med full lengde. For NTNU sin del er det verdt å merke seg at «student-havlabben» i D-Flex er i virkeligheten et stort og komplekst havlaboratorium, større enn havlaboratoriet til et tilsvarende forskningscenter i Nederland (Marin).

Under den videre utredningen har en utviklet et alternativt konsept som synes å være bedre og mer fleksibelt både for NTNU og for MARINTEK. Hovedgrepet er også her en oppgradering av dagens havbasseng og et langt sjøgangsbasseng, men uten porter. I stedet er det etablert et adskilt mini havlaboratorium for MARINTEK. Løsningen på NTNUs behov for laboratoriefasiliteter inkl bassenger er samlet i et felles utdannings- og forskningslaboratorium som inneholder flere mindre bassenger og andre laboratoriefasiliteter. Dette gir en mer fleksibel løsning for NTNU ved at man får et større spekter av mindre laboratorier og ved at en i større grad kan styre sin aktivitet selv, uavhengig av MARINTEK sin oppdragsvirksomhet. I tillegg er dette en enklere løsning driftsmessig, noe som gir studenter større muligheter til å operere friere i laboratoriet som gir en større fleksibilitet i den eksperimentelle delen av utdanningen.

Det er nå besluttet å vurdere det nye alternative konseptet opp mot D-flex i en tilpasset konseptvalgutredning i regi av Nærings- og Fiskeridepartementet (NFD). NFD er nå i ferd med å starte en prosess for å engasjere rådgivere for å gjennomføre denne konseptvalgutredningen. Konseptvalgutredningen (KVU) vil vurdere de to konseptene i forhold til mål, behov, muligheter og samfunnsøkonomi og legge fram en anbefaling om valg av alternativ. Deretter skal KVUen gjennom en ekstern kvalitetssikring (KS1) som også vil gi sin anbefaling. NFD forutsetter at ekstern kvalitetssikring (KS1) avsluttes høsten 2016.

Forskningsinstitusjonen MARINTEK er en sentral aktør i anlegget. NTNU er i dag eier av hele anlegget. Framtidig eierskapsmodeller av anlegget vil også bli vurdert i det videre arbeidet.

Samlokaliseringen i Trondheim

8. september i år besluttet regjeringen at NTNU skal samle sin framtidige hovedcampus i Trondheim rundt Gløshaugen og at campus Dragvoll skal avvikles. Dette skjedde etter at en har vært gjennom en konseptvalgutredning (KVU) og en tilhørende ekstern kvalitetssikring (KS1), alle med anbefalinger om samling. I tillegg har NTNU selv utarbeidet en visjon for campusutvikling som også anbefalte en samling. Ved behandling av visjonsrapporten i juni 2014 støttet NTNUs styre også denne anbefalingen.

En mer samlet campus ved Gløshaugen vil understøtte universitetets evne til å oppfylle sin strategi og sitt samfunnsoppdrag. NTNU har et særlig mandat om å fremme tverrfaglige studietilbud og å samarbeide i hele fagbredden. Gjennom samlokaliseringsprosjektet ønsker NTNU å utvikle en attraktiv og levende campus for studenter og ansatte. En ønsker å utvikle en byintegrert og bærekraftig campus med fleksible løsninger for framtidige endringer. I prosjektet skal det utvikles arealer som er tilrettelagt for fremtidens nye lærings- og arbeidsformer. Dette inkluderer også attraktive møteplasser der en møtes på tvers av fag og utdanninger og der NTNU kan møte næringsliv og samfunnsliv noe som styrker NTNUs egenart. Arealer som fremmer NTNUs egenart i forhold til eksperimentell virksomhet vil også vektlegges. Det vil samtidig være sentralt å legge til rette for effektive og produktive areal med høy utnyttelsesgrad.

Anbefalingen i konseptvalgutredningen (KVU) er tenkt som et samlet konsept der en dekker NTNUs behov gjennom flere grep. Det største grepet er å flytte fagmiljøene på Dragvoll/Moholt ned til Gløshaugen-området. Dette alene betyr et behov for ca 80 - 90 000 kvm nybygg. Det er ikke gitt hvilke fag og funksjoner som skal lokaliseres hvor. Det fins flere muligheter for dette.

I tillegg er det skissert en mulig samling av kunst- og musikkmiljøene ved Gløshaugen sammen med arkitektfagene i et KAM-senter. Kunst- og musikkfagene er i dag delvis lokalisert på Dragvoll og delvis i leide lokaler andre steder i byen.

KVUen skisserer også et nybygd innovasjonssenter der en søker å samlokalisere innovasjonsfagene ved NTNU gjerne sammen med økonomi- og ledelsesfagene og andre innovasjonsmiljøer i Trondheim. En mulig lokalisering av dette kan være i Hesthagen rett vest for Gløshaugen ved HiST sin økonomiavdeling.

Det er i tillegg vist muligheten for å bygge NTNU-areal fra Dragvoll i et nytt senter for psykisk helse på campus Øya. Lokalisering av fagmiljøene ved institutt for psykologi kan være et alternativ her.

I tillegg vil det være behov for nybygg for å dekke arealbehovet ved flytting av resten av fagmiljøene på Dragvoll ut over delprosjektene som er skissert foran. Det er som sagt flere muligheter for hvor disse arealene kan lokaliseres. Valg av løsning må vurderes både i en faglig og en byplanmessig sammenheng og i forhold til eksisterende bygningsmasse. Det betyr at det vil være behov for noe ombygginger i eksisterende lokaler på Gløshaugen for å ivareta behov for tverrfaglige møteplasser, omrokkeringsbehov og endringer av funksjoner slik at en får en helhetlig og sammenhengende campus.

Konseptet inneholder også videre oppgradering av laboratoriefasiliteter for ESFRI/ECCEL, det vil si forskningssinfrastruktur for forskning omkring CO2 fangst- og lagring. NTNU og SINTEF er en del av et internasjonalt samarbeid om infrastruktur innenfor dette fagområdet og NTNU har så langt fått bevilgninger på 270 mill til bygningsmessige oppgraderinger, men det gjenstår ytterligere oppgraderingsbehov i laboratorier på Gløshaugen.

I tillegg inneholder konseptet behov for nye magasiner og utstillingsarealer for Vitenskapsmuseet på Kalvskinnet. Riksrevisjonen påpekte allerede i 2013 at Vitenskapsmuseets samlinger ikke oppbevares tilfredsstillende. Samtidig er det behov for å videreutvikle formidlingsvirksomheten, gjerne i samarbeid med Vitensenteret i Trondheim.

Konseptvalgutredningen for ny campus og kvalitetssikringen som ble levert august 2015 gir som nevnt ulike føringer for omfang og ramme for samlokalisering. Det videre utredningsarbeidet som NTNU har startet skal mer detaljert gi avklaring på rammer, omfang, utbyggingstakt, program og lokalisering av framtidig utbygging og nødvendig oppgradering av eksisterende infrastruktur.

Sentralt i dette arbeidet er følgende to hovedaktiviteter som nå settes i gang:

- Overordnet faglig lokalisering.
Så langt har utredningene vist flere ulike utbyggingskonsept for et mer samlet NTNU, som utbygging sørover, mot Elgeseter og mot sentrum/Kalvskinnet. Målet med denne hovedaktiviteten er å vurdere de ulike alternative lokaliseringene og å legge fram en anbefaling om framtidig faglig lokalisering og tilhørende utbyggingsområder. Alternativene vil bli vurdert både i forhold til faglige og byplanmessige forhold og i forhold til NTNUs visjoner for campusutvikling og KVU- og KS1-utredningene.
- Visjoner og mål for campusutviklingen.
Hensikten med denne aktiviteten er med bakgrunn i NTNUs visjoner for campusutvikling, KVU- og KS1-arbeidet å utvikle mer konkrete mål for campusutviklingen ved NTNU. Målene skal være slik at de kan danne grunnlag for videre utvikling av konsept, prinsipielle og generelle føringer, programmering og prosjektering. Det ønskes bredes mulig eierskap til målene og at de gir grunnlag for prioriteringer i ulike faser av prosjektet.

Det vil bli nedsatt en hovedgruppe med bred representasjon samt flere arbeidsgrupper som skal bidra i disse to hovedaktivitetene. Arbeidet vil bli ferdigstilt våren 2016 og resultatet vil bli lagt fram for styret. Dette vil danne grunnlaget for videre arbeid med generelle og felles prinsipper,

programmering, skisse- og forprosjekt og senere KS2-beslutning. Et samlet konsept vil også sees i lys av fusjonen og pågående utbygginger for fagene ved høghskolen (HiST), se prosjektene over. I tillegg til en bred involvering internt forutsettes det også et tett samarbeid med eksterne interessenter som Trondheim kommune, SINTEF, Studentsamsipnaden, Universitetssykehuset St Olavs Hospital, SIVA og andre.

I arbeidet med NTNUs visjoner for campusutvikling har det som tidligere nevnt vært sentralt å legge til rette for et mer levende campus for studenter, ansatte og besøkende. Som et bidrag til dette er det nå gjennomført vurderinger om det er mulig å etablere boliger i Sentralbygningene på Gløshaugen. Dette er bygninger som på grunn av etasjestørrelsen og manglende fleksibilitet vurderes som mer egnet til boliger enn til arbeidsplasser. Foreløpige utredninger viser at det er mulig å bygge om Sentralbygningene til studenthybler, med 300 – 340 studenthybler.

Organisering av videre arbeid.

Det legges opp til at det er tilsatt en prosjektsjef for campus innen utgangen av dette året. Det vil i 2016 bygges opp en prosjektorganisasjon hvor aktiviteter i alle prosjektene som er nevnt over vil rapportere til prosjektsjefen. Samtidig vil det etableres en styringsgruppe hvor prosjektsjefen for campus vil rapportere til en styringsgruppe ledet av rektor og med både interne og eksterne medlemmer. Rektor mener at dette vil bidra til å styrke den samlede gjennomføringen av NTNUs campusprosjekt.

Styret vil holdes orientert om utviklingen i de ulike prosjektene både når det er behov for nye avklaringer og vedtak, når prosjektene går over i nye faser og hvis det blir vesentlige endringer i forhold til det som er skissert over.